

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMĂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Trecut în registrul special dela Tribunalul
Cluj, Secția III, sub Nr. 111—1938.

„Nu vă împovărați cu nici o grijă. Ci întru toate, prin închinăciune și prin rugă cu mulțumită, cere-
rile voastre să fie arătate lui Dumnezeu. Și pacea lui Dumnezeu, carea covârșește orice minte, va păzi inimile voastre în Hristos Iisus.“

Fillipeni 4, 6—7.

ÎN PRAGUL ANULUI 1940

Ca în totdeauna, gândurile noastre se îndreaptă cu acest prilej în două direcțiuni: spre trecut și viitor, spre a verifica faptele de ieri și a descifra împlinirile de mâine.

Pe plan general Biserica ortodoxă și-a urmat metodic drumul consolidării ei spirituale și economice, realizând progrese însemnate în toate eparhiile, grație libertății de acțiune a organelor ei conducătoare și reprezentative. Cu fiecare an încheiat se face tot mai mult dovada valorii *autonomiei* bisericesti, care permite ierarhiei și credincioșilor să pășească într-o strânsă solidaritate de înfruntare a celor mai frumoase năzuințe religioase, culturale și naționale.

Dinamismul ortodoxiei se accentuează mereu în linie ascendentă, datorită pregătirii tot mai serioase a *Clerului*, care sub îndrumarea unor ierarhi conștienți de răspunderile lor grele, desfășoară o stăruitoare activitate pastorală, cu necontestate rezultate pentru viața duhovnicească a poporului.

De sigur, că zidirea de biserică și înființarea de așezăminte complementare nu înseamnă încă izbânzi definitive, fără acel spirit evanghelic, ce trebuie să pătrundă în suflete, *prefăcând* omul cel vechiu într-unul cu totul nou, închinat lui Hristos și Bisericii sale.

Pentru această *inoire lăuntrică* luptă cârmuitorii luminați ai ortodoxiei noastre de astăzi, nu numai spre a-și justifica existența înaintea lui Dumnezeu, dar și pentru a crea chiagul necesar acelei *renașteri naționale*, în semnul căreia se îndrumă viața României de către Suveranul ei înțelept și energic.

Războiul care a cuprins din nou trei sferturi din globul nostru este un prilej dureros, dar potrivit spre a intensifica în cea mai largă măsură eforturile Bisericii pentru apropierea oamenilor de adevărurile *credinței religioase*, în care să consimtă a trăi spre mântuirea lor și întâ-

rirea Patriei. Exemplul de neîntrecut eroism al Finlandei ne demonstrează mai elocvent de cât toate argumentările, ce înseamnă în istoria popoarelor o țară de *oameni creștini*.

De aceea și la noi, Statul, credincios unei vechi tradiții istorice, înțelege să dea Bisericii naționale atențiunea pe care ea o merită în împlinirea misiunii sale spirituale. Să ne amintim de înalta concepție regală de a vedea în Biserică temelii sufletești al națiunii, în Academii teologice ardelenice cel mai bun mijloc pentru pregătirea Clerului, iar în școala confesională

cație a tinerimii. Înființarea de noi episcopii la Sighet și Timișoara, crearea celei de a șasea mitropolii a Olteniei sunt probe recente de rosturile hotărâtoare ce se atribuie Bisericii în destinele României întregite.

Prestigiul ortodoxiei a mai fost subliniat și prin chemarea șefului suprem al Bisericii la cârma politică a Țării, iar a P. S. nostru Episcop *Nicolae* la conducerea ministerului Cultelor și Educației naționale — două acte fără precedent în istoria țării.

Pe lângă aceste bucurii ale anului trecut, Biserica a avut de înregistrat și una din cele mai grele pierderi, prin încetarea din viață a Preafericitului Patriarh *Miron Cristea*.

A fost o încercare dureroasă, căci cel dintâi Patriarh devenise un simbol prin funcțiunile ce le îndeplinise și opera grandioasă ce o realizase în organizarea unitară a Bisericii. Singura mângâiere ne-o dă faptul, că urmașul său în scaun I. P. S. S. *Nicodim Munteanu* este o figură luminoasă de călugăr și cărturar, căreia vârsta și vrednicile îi împrumută un prestigiu deosebit, recunoscut de întreaga țară.

În ce privește eparhia noastră, putem constata cu aceeași satisfacție din trecut, că ea s'a arătat și în anul 1939 vrednică

de reputația ce și-a creiat-o prin ctitorul de neuitată pomenire Episcop *Nicolae Ivan*. Bunul și iscusitul nostru ierarh *Nicolae Colan*, duce înainte cu toată râvna o moștenire, pe care știe s'o îmbogățească zi de zi prin multiplele sale daruri spirituale, ce animează clerul și determină credincioșii la fapte creatoare. Prin destoinicia condeiului și meșteșugul vorbirii, P. S. Sa ridică cârja arhierescă la o frumoasă semnificație intelectuală, într'un centru universitar cum este Clujul, prin vizitații canonice și sfințiri de biserică, unele adevărate catedrale, întăreste ortodoxia pe meleagurile altădată pustite de vrăjmașii ei ireductibili, iar prin prestața dela solemnitățile publice aduce un spor de autoritate Bisericii noastre, îndreptându-i atributul de dominantă. Vom adăoga la toate acestea cele trei realizări de seamă din anul trecut: sfințirea *paraclisului*, a *noului local* al Academiei teologice și introducerea *caloriferului* în catedrală.

Instituțiile centrale cu oamenii lor pricepuți și devotați exercită a acțiune binefăcătoare asupra eparhiei întregi, făcând

să se resimtă în toate colțurile ei năzuința spre progres și voința de realizări durabile a preoții noastre harnice, sub scutul Bisericii strămoșești.

Pășim deci în anul nou cu *optimismul* ce ne-a călăuzit în succesele de până acum. Fiindcă izvorul lui este dela Dumnezeu, care ne-a ocrotit, vom putea rezista cu mai multă tărie și primejdiilor grave ce se rotesc în jurul nostru. Ele ne cer sacrificii grele, spre a fi pregătiți pentru înfruntarea volburii ce s'ar abate sângeroasă și peste noi. Dacă le-am consimțit în vremea robiei străine, cu atât mai mult le vom face astăzi, când avem de apărut o *Patrie românească*.

Biserica este, prin esența ei, o expresie autentică a jertfei față de *lege* și *neam*, de aceea o va propovădui și în aceste zile negre cu acelaș devotament apostolic, oferind cea dintâi exemplul pilduitor prin fapte de creștinism și patriotism nelimitat. Stăpâniți de o *singură credință*, deplin solidari în jurul Tronului, hotărâți la toate privațiunile și încordările, noi bizuiți pe scutul celui Atotputernic, putem privi cu bărbăție destinul neamului în perspectiva anului 1940.

SUVERANUL ÎN ARDEAL

Un înălțător sentiment de creștinism și românism a îndemnat pe M. S. Regele Carol II-lea să prăznuiască ziua nașterii Domnului pe pământul Ardealului. Insoțit de Maria Sa Marele Voevod Mihai de Alba-Iulia, Suveranul s'a dus pe granița de Vest unde a împărtășit cuvinte de îmbărbătare soldaților cari l-au primit cu emoție nestăpânită. Revenind în Oradea a prezidat o strălucită recepție la Cercul militar, unde I s'au adus omagiile cultelor, oștirii și a tuturor instituțiilor de stat și particulare. M. Sa a răspuns prin următoarea cuvântare:

Domnilor,

Din adâncul sufletului mulțumesc pentru frumoasele cuvinte și calde urări — și pot

adăoga: pentru sentimentele atât de înalte — cu care M'ați întâmpinat în această creștinească sărbătoare, aci în acest oraș de strajă a graniței noastre.

Este o împreunare care poate unora să le pară curioasă: azi este proslăvirea Acelui care a predicat pe întinsul omenirii pacea și buna înțelegere între oameni, și în aceeași zi Eu să viu în mijlocul celor care poartă arme ucigătoare.

Însă scopul acestei oștiri a Mele nu este de a râvni la ceea ce nu este al nostru, ci este ca, într'un gând de pace, să păzească hotărâta ceea ce este românesc.

De aceea am ales această zi de creștinească sărbătorire ca

să viu și să aduc iubiților Mei ostași urările cele mai calde și o rază de încredere din sufletul Meu, sufletului lor.

Cu aceste gânduri, tuturor celor din acest frumos ținut al Bihorului le spun, mulțumindu-le încăodată pentru cuvintele lor: să le dea Dumnezeu pace și mulți ani!

Din Oradea Suveranul a venit la Cluj unde a avut loc o recepție magnifică în saloanele Cercului militar. P. S. nostru Episcop Nicolae Colan l-a salutat cu aceste cuvinte pline de căldură:

SIRE,

Obșteasca bucurie care ne încălzește și ne luminează sufletele astăzi, își are obârșiu într-o îndoită sărbătoare: a Nașterii Mântuitorului nostru Isus Hristos și a prezenței Majestății Voastre printre noi; a arătării Domnului din cer și a arătării Domnului nostru de pe pământ.

Ce minunată potriveală a lucrurilor! În ea se descopere încă odată îngemănata iubire și credință regală față de Hristos și față de norodul oblatuit; și tot în ea se vedește înfrățita iubire și credință a nației față de Hristos și față de Regele Țării.

SIRE,

În seara de Crăciun fiecare creștin își îngăduie tainica pace și bucurie a căminului său. Majestatea Voastră V'ați jertfit, pilduitor, și această unică pace și bucurie, pentru a spori astfel, împărătește, bucuria ostașilor cari stau de veghe la hotarele Țării și pentru a spori bucuria noastră, a tuturor. Dumnezeu dreptății și al bogăției nemăsurate să Vă răsplătească și aceasta jertfă pe care o aduceți ostașilor și celorlalți supuși ai Majestății Voastre.

Din mijlocul luminatului praznic care ne covârșește inimile, îngăduiți-mi, Sire, să Vă înfățișez omagiile sentimentelor de adâncă admirație și de neclătită credință ale clerului și poporului drept credincios din eparhia Vadului, Feleacului și Clujului — rugând pe bunul Părinte ceresc să Vă aibă purarea în sfânta Sa pază și să Vă rânduiască îndelungată, pacinică și glorioasă domnie.

La sfârșitul număroaselor cuvântări M. Regele a răspuns:

Domnilor,

Adânc mișcat de foarte calde cuvinte ce Mi-au fost rostite cu prilejul acestei scurte vizite în inima Ardealului, țin, înainte de toate să mulțumesc tuturor, vorbitorilor, din adâncul sufletului Meu, pentru cele ce Mi s'au rostit.

Am avut deosebita bucurie de a vedea în toate aceste cuvinte desprinzându-se un înălțător gând, un gând care sunt convins că nu se leagă numai de ziua de astăzi, care este ziua Nașterii Făuritorului păcii, ci este un gând care izvorește din adâncul sufletului dv.

Mi s'a vorbit de ideea de

pace; și când s'a spus vorba de „pace“, am dorit să văd în ea o idee de bună înțelegere de bună conviețuire a tuturor locuitorilor acestui pământ.

În ideea de pace am dorit și doresc să văd ideea formării, din ce în ce mai puternic, în acest popor, a unui singur mănunchiu, în care să fie o singură gândire, o singură credință.

Dacă, astăzi, ostași cu arma în mână păzesc granițele noastre, să aibă ei totdeauna această credință — și să poată să o vadă vie — că în spatele lor este un singur popor, o singură credință, o singură dorință. (Ovațiuni prelungite).

Și ca aceste cuvinte, în această sală istorică, să răsune și mai profund pentru inimile

tuturor, facă-se ca această sărbătoare creștinească să reverse și mai mult, și mai puternic, asupra poporului Meu, acest gând salvator, această voință și credință că numai prin unire și dragoste între frați se poate năzui la mai bine, la mai mult și la veșnicie.

Așa să fie!

La mulți ani, tuturor. (Ovațiuni prelungite).

După recepția dela Cercul militar Suveranul a vizitat soldații din garnizoana Cluj și flota de aviație dela Someșeni. Pretutindeni a fost surprindere și încântare pe urma acestui splendid gest regal. Ardealul și oștirea care veghează la hotarele lui au primit un minunat reconfortant moral, care le va face neuitat Crăciunul anului 1939.

Din pastoralele Ierarhilor noștri.

I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan.

„Dacă războiul nu s'a întins și la noi, aceasta nu înseamnă, iubiții mei, că noi suntem mai puțin păcătoși ca semenii noștri din țările aflătoare în război. Ci numai că Dumnezeu se mai milostivește de noi câtă vreme, doar ne vom îndrepta. E așa de ușor să se întindă azi focul războiului dela o țară la alta și aceasta ne arată cât de strâns uniți suntem toți oamenii și în păcate. Războiul care a izbucnit și care poate să treacă repede mai departe, să ne fie tuturor un semn că e ceasul cel din urmă pentru a ieși din păcate și a intra sub ascultarea lui Dumnezeu. Se cuvine deci ca și fii poporului nostru, în fața primejdiilor războiului, să se întoarcă pe calea pocăinții cu sufletul către Domnul. Numai așa vom fi vrednici să ne cruce Dumnezeu de întinderea părjolului, numai așa vom ajuta și noi ca Dumnezeu să aducă cu un ceas mai repede pacea și buna înțelegere în lume. Și iarăși numai așa, cu sufletul curat și întărit în cele bune, vom fi în stare să înfruntăm ori ce încercare ar veni peste noi, cu voia Celui de sus.

Fiul Tatălui, care după trup s'a născut în ieslea din Vifleem pentru a fi de ajutor neputinții oamenilor, să se nască acum și în sufletele noastre, în căminurile noastre, în țara noastră, ca să fie cu noi și noi cu El, ca să ne umple de pace, de bucurie și de putere nouă.

Să se sălășluiască în sufletele noastre ale celor de acasă ca să putem purta grijile și îndatoririle acestor vremuri grele, ca să ne mângăie în durerea depărtării de cei plecați să stea pază la hotare, ca să putem ajuta, de va trebui, scumpei noastre țări cu toată munca și cu toată jertfa noastră.

Să se coboare în inimile ostașilor noștri cari în aceste sfinte sărbători stau la postul lor de datorie, ca să le dea bucurie și așa cum sunt departe de noi, ca să le întărească su-

fletul și brațul făcând din fiecare un bun creștin și un bun Român, înarmat cu virtutea curățeniei și a vitejiei.

Pruncul Isus, care a făcut pe magii cei învățați să pornească dela marginile lumii pentru a-l găsi și a i-se închina, să facă și din gândurile dirgătorilor noștri leagăn curat în care să se așeze lumina cunoștinții pentru a fi în stare să ne conducă cu înțelepciune corabia Țării prin valurile vremurilor de azi; să le dea iubire de popor și duh drept să învoiască în sufletele de mare răspundere în cari i-a așezat Dumnezeu.

Acelaș Domn al păcii și al iubirii de oameni, care fiind împăratul împăraților și Domn al măririi, s'a coborât cu chip smerit între cei mai obidiți fii ai pământului, să trimită duh de îngăduință și de pace și de smerenie în inimile marilor căpetenii

P. S. Episcop Andrei Magier dela Arad.

„Mândria și ura sunt cele două pricină ale suferinței omenești. Oare nu se aseamănă și omul nelegiuit de azi cu cel care odinioară a zidit turnul Babel spre a nu mai purta frică de cer, din care voia să izgonească pe Dumnezeu? Oare ura dintre popoare, stărnită de oameni fără frica lui Dumnezeu și cu inima plină de venin, a putut fi vreodată potolită prin sângele vărsat? Nu, nici mândria, nici ura, nu-și pot găsi alinarea, fiindcă asupra lor zace un blestem, acela de a naște rele și suferințe tot mai mari.

Cu drept cuvânt putem întreba și noi — ca Apostolul Pavel — pe omul necredincios care vrea să se vindece singur, fără ajutorul lui Dumnezeu: „Unde este înțeleptul? Unde este cărturarul? Unde este pricinitorul acestui veac?“ Și înainte de venirea Mântuitorului, omul era încrezut în: știința, puterea și bogăția lui. Totuși nu era în stare nici măcar să aleagă ce este bine de ce e rău. Îngâmfarea și ura întunecă totdeauna mintea, încât omul se face orb sufletește.

ale neamurilor ce se află în război, să domolească aprinderea gândurilor de vrăjmășie și să coboare dulceața bunătății și a milei în inimile tuturor oamenilor de azi.

Să fim asigurați, iubiții mei, că numai deodată cu pacea lui Hristos se va sălășlui și în lume pacea mult dorită. Cu paragrafele și cu porunci nu se poate împăciui lumea. Către pacea lui Hristos în suflete trebuie să năzuiască fiecare neam.

Datori suntem și noi Români să întărim în noi și între noi pacea și iubirea Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos. Să piară dintre noi orice vrăjă, orice pizmă și răutate. Să ne adunăm sufletele în îmbrățișare frățească, ajutându-ne unul pe altul și toți împreună viitorul neamului nostru, care e viitorul urmașilor noștri. Grijă să purtăm ca să nu fie între noi lacrimă pe care să n'o uscăm cu iubire, lipsă pe care să n'o împlinim, orfan pe care să nu-l facem să simtă iubirea noastră părintească. Numai așa vom arăta că duhul cel sfânt al lui Hristos Domnul s'a coborât în noi. Și numai așa, una fiind, vom fi tari și vom putea înfrunta toate încercările ce ar da peste noi.

Cu Hristos și în numele Lui au răsbit la lumină și la biruință strămoșii noștri trecând prin vremuri de întunec și prin munți de greutate cari păreau că nu se mai sfârșesc.

Cu Hristos și în numele Lui, înfrății între noi și stând în rânduri strănse și hotărâte în jurul Regelui și al Oastei noastre, vom birui și de astă dată oricâte piedeci ne-ar sta în cale.

Un popor creștin e un popor plin de viață, plin de putere mai tare ca toată lumea și ca toate dururile răului.

Să privim cu încredere și cu curaj în fața zilei de mâine. „Cu noi este Dumnezeu, de cine ne vom teme?“

Mântuitorul a zis: „Nu vă temeți de cei careucid trupul, iar sufletul nu pot să-l ucidă; temeți-vă mai curând de acela care poate și sufletul și trupul să le piarză în Gheena“, iar înțeleptul Solomon ne spune că: „Frica de Dumnezeu este începutul înțelepciunii“. Ca să scăpăm de frica zilei de mâine și de apăsarea sufletească în care trăim „un singur lucru trebuiește“, și acesta ni-l spune însuși Mântuitorul zicând: „Acesta este lucrul lui Dumnezeu, ca să credeți în acela pe care El l-a trimis“.

Războaiele din afară sunt totdeauna urmarea războaielor sufletești. Să punem întâi rânduiala în sufletele noastre dacă dorim să vedem pacea înstăpânită iarăși între oameni. Am văzut că omul prin puterile sale nu e în stare decât să dărime. Singur Dumnezeu are puterea de a reclădi toate din ruină. El ne trimite iarăși în lume pe Fiul Său ca să zidească pacea în suflete. Să facem deci lucrul lui Dumnezeu și să pregătim calea păcii, întâi fiecare în sufletul său și apoi cu aproapele nostru“.

POVESTIRI CREȘTINE

ÎNGER ȘI DIAVOL

Trăește în capitala țării un bun creștin ortodox, care de meserie este pictor. Artistul își culege modelele inspirației sale cu predilecție de pe străzile orașului. Intr'una din zile întâlnește pe unul din bulevarduri un copil de o frumusețe excepțională, cu bucle aurii, ochii negri și fața luminată de o inteligență scăpărătoare. Pictorul a rugat pe guvernanta, care ducea copilul de mână, să-l aducă în atelier, ca să-l zugrăvească. Și i-a făcut un tablou deosebit de frumos. L-a încadrat în rame aurite și l-a atârnat pe perete. L-a purtat apoi prin toate locuințele ce și le-a schimbat, neputându-se despărți de dânsul.

Au trecut anii și pictorul și-a continuat hoinăreala pe străzi în căutarea de modele. Într-o zi întâlnește în colțul unei uliți dosite un tânăr cerșitor, în haine sdrențoase și cu fața veștedă de miserie și suferință. I s'a părut o figură interesantă și promițându-i o bună recompensă, l-a chemat în atelier să-l zugrăvească. Cerșitorul primi chemarea bucuros și pictorul îi făcu și acestuia un tablou. La urmă ridicându-se de pe scaun, cerșitorul zări tabloul copilului, se cutremură, încercând să izbucnească în hohote de plâns, se prăbuși pe scaun. Intinse apoi mâna și arătând tabloul copilului zise: „Acesta sunt eu de acum douăzeci de ani“.

În cuvinte înecate de lacrimi își povesti apoi viața. Fusese

copilul unor părinți bogați, cari l-au desmierdat, împlinindu-i toate plăcerile și toate capriciile. Neputând rezista ispitelor rele, a ocolit școala și biserica și ajungând în societatea unor tineri stricați, a săvârșit fapte cari l-au dus în închisoare. Părinții i-au murit de supărare, averea moștenită și-a risipit-o în scurtă vreme în destrăbălări, ajungând în urmă cerșitor pe stradă.

Pictorul a prins și tabloul cerșitorului în rame aurite alături de celalalt tablou. Iar celor ce treceau prin atelierul lui le arăta cele două tablouri zicând: „Priviți, între un înger și un diavol este o distanță numai de douăzeci de ani“.

Morala: Creșteți copiii în frica de Dumnezeu și respectul datorințelor pentru viață. Nu le împliniți toate capriciile. Învățați-i să renunțe la dorințe și plăceri ușurate, să facă sacrificii pentru sine și pentru cei din jurul lor. Numai așa se cimentează voința de stăpânire de sine și se fortifică virtutea caracterului, care le dă puterea să înfrunte toate intemperiiile vieții și să devină adevărați oameni de omenie, utili familiei și societății. Inzestrați cu asemenea merinde pentru viață, nu vor ajunge nici odată să se poată spune despre ei, că între un înger și un diavol este o distanță numai de douăzeci de ani.

Seb. Stanca

PRAZNICUL DELA TEIUȘ

Obytea creștină ortodoxă și românească din orașelul Teiuș, în cap cu tinărul și harnicul ei preot, părințele Ion Puia, a avut parte de o deosebită bucurie sufletească, în ziua de 10 Dec. 1939.

Mănunchiul de creștini ortodoci din localitate, au făcut eforturi și jertfe vrednice de admirat, pilduitoare și nobile, pentru podoaba casei Domnului. Având ei și ajutorul moral pe lângă cel material al dlui inginer arhitect Traian Gabrielescu din București, au înzestrat sfânta biserică cu un splendid iconostas.

Lemnăria tâmplei s'a construit în atelierul distinsului meșter dl Anghel Dima din București, având o bogată, variată și aleasă sculptură în stejar, care poate face cinste oricărei catedrale episcopale. Pictura ei, executată de răzătoare de valoare artistică, dl pictor bisericesc Belzarie.

Sfintirea acestei tâmple a avut loc în ziua de 10 Decembrie a. c. prin slujba religioasă săvârșită de către păr. prot. al Aiudului Iosif Pop, cu asistența preoților Mihail Pușcașiu și Ion Puia.

În mijlocul credincioșilor se afla și dnii arhitect Tr. Gabrielescu și avocat Vergescu, cari au fost invitați și au participat la solemnitatea românilor teiușeni, primul ca promotor și prețios îndrumător al acțiunii pornite pentru construcția Tâmplei, în superioare condiții artistice și cu foarte modeste cheltuieli materiale; iar al doilea ca reprezentant al dlui ministru I. S. Giugurtu, unul dintre binefăcătorii prețioși și apreciați ai lucrării.

La sfânta Liturghie s'a rostit o cuvântare de-o rară înțelepciune și adâncă simțire ortodoxă din partea vrednicului protopop, cărturarul slovei și cuvântului bisericesc Iosif Pop; apoi preotul locului a mulțumit în cuvinte alese și simțite, tuturor binefăcătorilor Bisericii noastre, pentru ajutorințele lor, la lucrarea care s'a consacrat menirii sale sfinte.

După serviciul divin a urmat o masă comună, a tuturor fruntașilor și credincioșilor parohiei. S'a toastat pentru M. S. Regele Carol al II-lea, din partea păr. prot. Iosif Pop, pentru P. Sf. Episcop Nicolae al Clujului

și a tuturor binefăcător ai Bisericii, prețul plasei, fostul preot al parohiei dr. Vasile Bârluțiu, carele a făgăduit în numele mirenilor parohiei muncă și binevoitoare jertfă pentru sfânta Biserică.

Di dr. Oct. Acelenescu în cinstea păr. prot., iar vrednicii români d-nii arhitect Tr. Gabrielescu și avocat Vergescu, au dat indemnuri calde

pentru nizuințele de viitor ale acestei parohii modeste, dar plină de râvnă creștină.

Unanimitatea glasurilor celor prezenți a stabilit, că în vara anului 1940, să se sfințească sfântul locaș prin P. Sf. Episcop Nicolae al Clujului, în cadrele unui mare praznic ortodox ce se va organiza cu acest prilej în Văile Mureșului. V. G.

CONFERINȚE PASTORALE

Conferința de toamnă a preoțimii din prot. Bistrița.

Miercuri în 15 Noembrie 1939 s'a ținut în Bistrița conferința administrativă de toamnă a acestei preoțimii sub prezidiul păr. administrator prot. Victor Mureșanu, dublată de mireni din Consiliul paroh. Bistrița și mireni din adunarea protopopească, fiind de față, domnul prefect județean Colonel Alexandru Christescu, care cu aceasta ocazie și-a manifestat admirația sa față de ținuta și pregătirea preoțimii ardelenice.

Între orele 8—11 dimineața s'a oficiat de către întreg soborul de preoți: utrenia, sf. Liturghie și parastasul după protopopii și administratorii protopopești decedați în Domnul. Strana a fost condusă de dl prof. de muzică L. Bucur un admirabil cântăreț și bun cunoscător al tipului bisericesc.

La serviciile divine au luat parte o mulțime de credincioși, printre cari menționez, alături de d-nul prefect pe Anastasiu Bejan, dr. Ioan Lazar, Ionel Bocșa prof. de religie, dr. I. Scridon, dr. Tudor Dan, A. Madgearu episcopul I. al Bisericii din Bistrița etc. precum și mai multe doamne din înalta societate bistrițană.

Predica despre „taina pocăinții“ a ținut-o păr. Purcileanu din Șieu.

După Liturghie se face sfeștanie la noul sediu protopopesesc și se deschide ședința intimă, unde păr. prot. salută pe dl prefect Col. Al. Cristescu și mireni intelectuali din cons. parohial și adunarea protopopească, exprimându-și dorința ca în aceasta

ședință după principiile șaguniene să aibă cuvântul și Domniile Lor. Apoi, prezintă preoțimii pe noii colegi A. Faur din Năsăud și Ilie Donisă din Dipșa. Răspund dnul prefect A. Cristescu, om deplin religios a cărei fiică urmează Facultatea teologică și A. Faur, care mulțumește pentru prezentare.

La discuția asupra serviciului divin iau cuvântul mai mulți preoți, dintre cari pr. Teodor Ciuruș din Caila face o documentată critică care pe viitor va servi ca îndreptar la slujirea în sobor a preoților. Deputatul sinodal dr. Ioan Lazar relevă latura socială din „Taina pocăinții“ și aduce laudă predicatorului I. Purcileanu.

Preotul Ioan Popp din Blăjenii de jos cetește raportul asupra lucrărilor preoților despre „Rolul preotului în serviciul social“ concretizând în mod așa de frumos din toate lucrările, însemnatul rol ce preotul are în asociațiile de culturalizare a poporului.

Președintele dă apoi preoților diferite îndrumări administrative. Iar la propuneri păr. T. Ciuruș din Rusul Bârgăului membru în comitetul central al „Asociației clerului A. Șaguna“, propune ca, în vederea îndeplinirii doleanțelor preoțești să se organizeze și preoțimea acestui tract alegându-și un comitet de conducere.

Procedându-se la votare sunt aleși Victor Mureșanu președinte, Teodor Ciuruș din Rus, picepreș., Adrian Flămând secretar, Zaharie Feier cassar, și Vasile Deac bibliotecar. T. C.

INFORMAȚIUNI

Cu gândul la abonații, colaboratorii și prietenii noștri, le dorim din toată inima un an nou de liniște și mulțumire sufletească, sub cerul de pace al scumpei noastre țări.

Anul nou în Cluj. O mulțime neobișnuită de credincioși a ținut să vie și de astă dată în marea noastră Catedrală, unde a ascultat sf. liturghie săvârșită de P. S. Episcop Nicolae înconjurat de un mare sobor de preoți. Răspunsurile au fost date de corul mixt condus de dl A. Bena. A urmat apoi slujba doxologiei în prezența tuturor capilor de autorități civile și militare. Predica ocazională a rostit-o cu mult tâlc păr. consilier Seb. Stanca. În fața Catedralei dl general comandant Ion Florescu a rostit o vibrantă cuvântare către trupă. După defilare clerică și mireni au trecut la reședința episcopescă, unde a avut loc o recepție. A vorbit dl I. Mateiu, rectorul Academiei comerciale menționând câteva fapte remarcabile din activi-

tatea P. S. Episcop Nicolae, care știe să conducă eparhia pe căile progresului. A răspuns blând și înțelept P. S. Sa mulțumind pentru urările ce i se fac de către credincioșii așa de devotați Bisericii. Își mărturisește nădejdea că ori cât de dureroase sunt împrejurările Europei încăierate, bunul Dumnezeu ne va ajuta să păstrăm pacea, iar anul în care am intrat să o dea și țării cari sângerează astăzi.

Tuturor PP. CC. Preoți cari m'au cinstit cu bunele lor urări de sf. sărbători ale Crăciunului și Anului nou le trimit caldele mele mulțumiri și arhieresti binecuvântări. Episcop NICOLAE

Danii regale. Ca în toți anii, M. S. Regele a ținut să vie de sărbători în ajutorul populației sărace din orașele mari ale țării, făcând donații însemnate în alimente, îmbră-

cămințe, lemne de foc și bani. Pentru săracii din Cluj M. Sa a trimis suma de 50.000 Lei. În același timp Suveranul s'a gândit și la ostașii de pe zonă împărțându-i cu număroasă daruri de Crăciun. Sunt acte creștinești de înaltă semnificație morală, ce sporește dragostea Țării către Suveranul ei popular.

† **Dr. Victor Deleu**, președintele uniunii foștilor voluntari români, fost deputat și primar al Municipiului Cluj, a încetat din viață în ziua de 31 Decembrie 1939, în etate de 63 ani, răpus de o necrutătoare boală. În mormântarea a avut loc Miercuri 3 Ianuarie crt. în cimitirul orașului Cluj. — Calde condoleanțe.

Bucurie și pe granița dela est. Prin grija părintească a M. S. Regelui ostașii noștri din Basarabia și Bucovina au fost mângăiați în ziua întâi de Crăciun de darurile și urările ce li s'au făcut din partea dlui Gh. Tătărescu, președintele guvernului și P. Andrei, ministrul educației naționale. Astfel păzitorii viteji ai hotarelor au simțit că țara se gândește cu drag la ei, înălțându-le sufletul și încordându-le voința de a-și face toată datoria către Tron și neam.

Norme pentru numirile bisericicești. Dl prof. I. Nistor, ministrul cultelor și artelor, a semnat o decizie prin care se stabilește că până la înlocuirea de către Sf. Sinod a regulamentului pentru numirile, înaintările și transferările personalului bisericesc, chiriarii trebuie să trimită ministerului în copie încheierile, motivate, ale consiliilor eparhiale, privitoare la numirile, înaintările și transferările aprobate de chirarhi.

Recepția dela Ținut. În ziua de Anul nou a avut loc la ora 12 în sala festivă a rezidenței ținutului Someș din Cluj recepția obișnuită, unde s'au adus urări M. S. Regelui Carol II-lea. Erau de față reprezentanții cultelor, corpul consular, delegații tuturor instituțiilor și organizațiilor publice și particulare. În numele Bisericii noastre a vorbit p. cons. *Seb. Stanca*. A răspuns dl rezident regal prof. C. Tătaru.

Ajutoarele de Crăciun. Semnalăm cu vie satisfacție acțiunea largă întreprinsă de autorități și societăți particulare pentru strângerea ajutoarelor de tot felul cu prilejul sărbătorilor Crăciunului în folosul oștirii și a familiilor lipsite. Ceea ce s'a făcut acum cu atâta inimă în toate părțile țării, întrece mult rezultatele similare din anii trecuți. Este o impresionantă operă creștină, ce merită să fie lăudată și stimulată în vederea unor zile poate mai grele ca cele de astăzi.

Pentru muzeul eparhial am primit dela parohia Stremț doi prapori vechi, dela parohia Ocoliş un sigil vechiu, dela Bedeci două sigile vechi, dela Cusma un antimis din 1875 dela episcopul Aradului Ivacicovici, iar pentru parohiile sărace am primit dela parohia Suciul de jos un potir, un felon și un epitrafil.

Dezastrul din Turcia. Cutremurul de pământ catastrofal ce s'a abătut asupra Turciei în săptămâna trecută, a zguduit lumea întreagă. Orașe și sate au fost distruse până la pământ, numărul morților și răniților trecând peste 50.000. Sute de mii din cei scăpați cu viața au rămas fără orice adăpost pe un ger cumplit. E o jale îngrozitoare. În toate țările civilizate se strâng fonduri și materiale spre a fi trimise celor năpăstuiți. Guvernul nostru a pus la dispoziția țării aliate suma de

10 milioane Lei. Ce încercare crudă pentru un popor cinsit și bun, care stă cu credință alături de noi întru apărarea păcii.

Svonuri de pace. Câteva întâmplări pe plan internațional au îndemnat presa străină să lanseze svonuri de pace, care n'ar fi străine de Italia. Premierul Franței a răspuns într'un discurs la Radio, că Alianții n'o refuză, dar n'o văd posibilă fără garanții materiale și pozitive din partea Germaniei. Vor fi ele date în cursul acestui nou an? Iată întrebarea crucială ce și-o pune cu înfrigurare toată lumea cu adevărat creștină.

Buletinul războiului

Pe frontul de vest acțiunile beligeranților se mențin în vechiul ritm, cu mărunte lovituri de patrulare. Aviația e în funcție de vreme, iar pe mare se semnalează torpilări de vapoare și submarine germane. Cu atât mai intense sunt pregătirile în dosul celor două linii fortificate, grămădindu-se mereu trupe noi și material de luptă, în vederea marelui ofensive care se așteaptă la primăvară.

Pe frontul de nord războiul continuă cu îndârjire. Sovietele aduc divizii noi în număr de vr'o 150.000, cu ajutorul cărora vrea să străpungă linia Mannerheim. Finlandezii dau dovezi de aceeași vitejie miraculoasă. După o lună de războiu ei au cauzat inamicului următoarele pierderi: 25 mii morți, 5000 prizonieri, 270 tancuri și 125 avioane. Lumea admiră acest eroism spartan și număroase fără trimită finlandezilor voluntari, avioane, tunuri și sume mari de bani spre a putea continua o apărare atât de măreață.

BIBLIOGRAFIE

Dr. Milan Šesan: „Periodizarea în istoria bisericăscă universală”. Cernăuți 1939, p. 70.

Tânărul profesor dela Facultatea de teologie din Cernăuți dă frumoasă dovadă a măsurii în care este preocupat de problemele metodice ale specialității sale, probleme în fruntea cărora se ivește chiar dela început necesitatea de ordin științific și didactic a unei împărțiri cât mai raționale și mai motivate a vastului material de predat într'un curs de istorie bisericăscă universală. Examinând cu atenție și cu spirit critic diviziunile de până acum, autorul scoate la iveală neajunsurile lor. E de mirare că până și un cap atât de luminat ca al răposatului Eusebie Popovici a putut luneca să accepte, în cursurile sale, ca punct inițial pentru o istorie universală a bisericii creștine anul 622, de importanță neîndoielnică pentru mohamedanism, nu însă pentru creștinism. Un postulat metodic elementar împiedecă a se alege ca puncte inițiale sau finale pentru o epocă evenimente din domeniul străine, oricât de numeroase atingeri s'ar fi întâmplat să aibă ele, în cursul vremii, cu desfășurarea istorică a propriului domeniu de cercetare.

Văzând întreagă desfășurarea vieții creștine dintr'un justificat punct de privire al bisericii ortodoxe, d. prof. Šesan stăruie pentru o nouă periodizare, recomandând ca sfârșit al epocii I anul 313 cu edictul din Milano, al ep. II anul 843 cu Dumineca ortodoxiei, al ep. III anul 1054, al ep. IV anul 1453, al ep. V anul 1914.

Stăruința d-sale fiind sprijinită pe argumente solide și convingătoare,

va putea pătrunde în cercurile specialiștilor cu eventuale adaosuri sau modificări din partea acestora.

I. Lupăș.

Dr. Milan Šesan: „Originea și timpul primelor traduceri românești ale Sf. Scripturi”. Cernăuți, 1939, pag. 153.

În partea I-a a studiului cercetează autorul cu aparat critic opiniile formulate până în timpul de față cu privire la împrejurările cari au contribuit la introducerea scrierii române în cărțile și în uzul bisericii. După o analiză amănunțită, înlătură atât teoria șubredă, lipsită de orice dovezi istorice acceptabile, teorie susținută de profesorul ieșan Ilie Bărbulescu, atribuind catolicismului meritul de a fi inițiatorul scrisului românesc, precum și teoriile împărțite de către numeroși cercetători, dintre cari unii au atribuit husitismului din veacul XV, iar alții luteranismului din veacul XVI acest merit.

Pornind dintr'o constatare a d-lui profesor Iorga, citează autorul din vol IV (p. 433) al marelui sinteze de istorie română părerea că husitismul ar fi aflat un corolar într'un curent românesc similar, îngăduind Alexandru cel Bun „întrebuințarea limbii vorbite de dânsul și de boerii săi și întru înveșmântarea cuvintelor dumnezeiești”. Astfel originea acestei înveșmântări s'ar putea găsi în „călugărașii inițiatori, primii cititori ai graiului vorbit”. Atelierul de traduceri ar fi fost, după opinia d-lui Iorga, chiar în mănăstirea Dragoșizilor la Peri... Dar, alături cu dovada aceasta de înaltă știință a monahilor învățați, era acolo, în contactul cu poporul dela țară, și ceea ce a apropiat de

husitismul molipsicios pe primii scriitori de carte umilă și bună românească.

D-l Milan Šesan neîmpărțind ultima parte din opinia d-lui Iorga, dă toată atențiunea părții întâi privitoare la timpul lui Alexandru cel Bun și închină partea a II-a studiului său unei amănunțite cercetări a Psaltirii Scheiane (copie din 1482 după alt text mai vechiu). Această cercetare îl ajută să formuleze o nouă ipoteză, anume „că traducerea românești integrale din Sf. Scriptură s'au putut face în prima jumătate a domniei voievodului Alexandru cel Bun” în mănăstirea Moldovița, a cărei situație, în calitate de ctitorie bogat înzestrată din partea generosului Domn, îi deschidea calea spre un rol de „focar cultural principal românesc” la începutul veacului al XV-lea. Iar inițiatorul n'a putut fi decât un umil călugăr moldovean, din al cărui impuls sufletesc s'a alcătuit „o scriere proprie pentru Români, o candelă de lumină, mereu aprinsă, trimisă de Providență poporului român”.

Autorul își dă seama că în sprijinul acestei ipoteze lipsesc deocamdată „știri determinante scrise, cu precisiune științifică”, speră totuși că opinia sau chiar „convingerea” sa izvorită dintr'o „anume înlanțuire de fapte” va avea darul să treacă din domeniul ipotezei în acela al unei certitudini istorice.

Din parte-ne dorim tânărului istoric să aibă, în cursul viitoarelor sale cercetări, norocul și bucuria — care nu va fi numai de ordin personal, ci și de ordin obștesc — să și vadă speranța aceasta împlinită.

I. Lupăș.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 7824/1939.

Mulțumită publică

Primească și pe aceasta cale mulțumirea noastră preotului Simeon Crainic și soția sa Silvia din Căpușul mic, precum Gheorghe Handru și soția sa Teodosia, domiciliați în Cluj, pentru intravilanul din Căpușul mic, jud. Cluj, ce-l donează ca pe el să se zidească biserica în acea parohie nou înființată.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial dela 29 Decembrie 1939.

Consiliul eparhial.

Nr. 7922/1939.

Comunicat.

Atragem atenția preoților noștri asupra datelor statistice pe anul 1939 și li invităm ca să le înainteze oficiilor protopopești până la 1 Februarie. Totodată având în vedere că în anul acesta vom tipări Anuarul eparhiei cu istoricul tuturor parohiilor, invităm oficiile parohiale să dea date absolut exacte în formularele ce li se trimit, ca să fie în consonanță cu statistica organelor statului.

Cluj, la 29 Decembrie 1939.

Consiliul eparhial

No. 101/31939 Prot. (1) 1—2

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de cl. II Vătava, protopopiatul Reghin, prin aceasta se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat.
2. 5000 lei anual chirie până la edificarea locuinței.
3. Sesiune parohială 32 jugh. arător, cositor și fânat.

4. Venitele stolare obicinuie în parohie.

5. Lemne de foc în pădure.

6. Una felderă de porumb sfârmit dela fiecare casă.

Candidații își vor înainta în termen cererea cu toate documentele Veneratului Consiliu Eparhial din Cluj. Iar în parohie se pot prezenta numai cu aprobarea P. Sf. nostru Episcop și cu avizul oficiului protopop. Reghin, la 5 Decembrie 1939.

Consiliul parohial în înțelegere cu oficiul protopopesc.

I. Maloș, protopop.

Nr. 699/1939.

(41) 2—2:

Concurs

Pentru întregirea postului de cantor din parohia Perișor, protopopiatul Dejului, devenit vacant prin moartea cantorului bătrân, se publică concurs cu termen de 20 zile socotite dela prima publicare în „Renașterea”.

Cantorul beneficiază de sesiunea cantorală în întindere de 4 jug. și de stolare obicinuie și eventual salar dela Stat, când se vor salariza și cantorii bisericicești din Ardeal.

În lista de candidare vor fi introduși în primul rând numai cantorii cu diplomă dela vreo școală de cântăreți cu drept de publicitate și numai în lipsa acestora se vor admite și cei cu calificare cantorală dela protopop.

Candidații își vor înainta în termenul fixat cererea cu actele regulamentare la oficiul parohial ort. rom. din Perișor și cu avizul acestuia se vor putea prezenta în vre-o Duminecă la biserică pentru a cânta și face cunoștință cu poporul.

Dej, în 12 Decembrie 1939.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu organele în drept din parohia Perișor.

Zaharie Manu, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.